

BMON-WSiW.0503.1002.2025

Warszawa, 05 czerwca 2025

Pan dr hab. Marcin WIĄCEK
RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Szanowny Panie Rzeczniku,

w nawiązaniu do pisma WZF.7043.190.2024.GK z dnia 28 kwietnia 2025 r., dotyczącego zagadnień podniesionych podczas prowadzonej przez przedstawicieli Biura Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) wizytacji 9 Łódzkiej Brygady Obrony Terytorialnej – proszę o przyjęcie następujących informacji.

Na wstępie podkreślenia wymaga, że służba wojskowa jest szczególnym rodzajem służby publicznej, podlegającym określonym rygorom i ograniczeniom, a zasady jej pełnienia reguluje *ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r., poz. 248, z późn. zm.)*, zwana dalej „ustawą ooO”.

Natomiast, odnosząc się do podniesionych w przekazanym wystąpieniu kwestii, poniżej przedstawiam stanowisko:

1. Struktury etatowe i ukompletowanie:

Etaty Brygad Obrony Terytorialnej wprowadzone zostały na podstawie propozycji Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej, zgodnie z procedurą określoną w decyzji Nr 184/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie działalności kompetencyjnej i organizacyjno-etatowej dotyczącej jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej (Dz. Urz. MON poz. 233, z późn. zm.). Przyjęte w tej materii rozwiązania, mają charakter systemowy. Wynikają one z zakładanych do realizacji zadań, obowiązujących w tym zakresie regulacji oraz z możliwości wynikających z przydzielonego dla Dowództwa Wojsk Obrony Terytorialnej limitu stanowisk etatowych żołnierzy zawodowych i żołnierzy terytorialnej służby wojskowej.

Podkreślenia wymaga, że struktura etatowa 9 ŁBOT nie odbiega od modelu innych brygad obrony terytorialnej. Stan jej ukompletowania wynosi 88%. Stanowisko dowódcy tej jednostki zaszeregowane jest do stanowiska etatowego pułkownika, które to rozwiązanie nie przewiduje utworzenia etatu sekretarki.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że służba w Wojskach Obrony Terytorialnej (WOT) stanowi jedną z form czynnej służby wojskowej, której specyfika nie pozostaje bez wpływu na poziom fluktuacji kadr, jak również na potencjał operacyjny i obciążenie pozostałych żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową. W związku z powyższym, w celu doraźnego

reagowania na bieżące potrzeby kadrowe, Dowódcy Brygad, w oparciu o art. 171 ust. 3 *ustawy ooO*, występują o dodatkowe powołania żołnierzy OT do pełnienia rotacyjnie terytorialnej służby wojskowej, za ich zgodą lub na ich wniosek, stosownie do potrzeb Sił Zbrojnych RP, co ma zapewniać ciągłość realizowanych zadań.

Jednocześnie wyjaśnienia wymaga, iż 9 ŁBOT, podobnie jak i inne jednostki wojskowe WOT, różnią się od jednostek wojskowych innych rodzajów Sił Zbrojnych, zarówno w zakresie realizowanych zadań, jak i struktury etatowej. Uzupełnienie jednostek WOT jest oparte w znacznej mierze o żołnierzy pełniących terytorialną służbę wojskową, w przeciwieństwie do jednostek operacyjnych opartych o żołnierzy zawodowych.

2. Nierówność podatkowa:

W odniesieniu do podnoszonej w piśmie kwestii nierówności podatkowej, zważyć należy, że zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 15 *ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.)* świadczenia otrzymywane z tytułu odbywania lub pełnienia służby wojskowej innej niż zawodowa służba wojskowa (z wyjątkiem uposażeń żołnierzy dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej) są wolne od podatku dochodowego (wyłączenie przedmiotowe). Analizowane rozwiązanie funkcjonuje w porządku prawnym wiele lat i dotychczas nie budziło wątpliwości lub zastrzeżeń. W ocenie Ministerstwa Obrony Narodowej dotychczasowe rozwiązania w omawianej kwestii są prawidłowe. Podkreślenia wymaga, że zawodowa służba wojskowa i terytorialna służba wojskowa stanowią dwa odrębne rodzaje służby wojskowej również w zakresie uposażeń i obowiązków podatkowych.

3. Dodatek służbowy:

Odwołując się do definicji „dodatku bojowego” należy wskazać, że ustawodawstwo wojskowe nie posługuje się przedmiotowym pojęciem. Z treści analizowanego wystąpienia wynika, że mowa jest tu o dodatku służbowym przysługującym z tytułu pełnienia zawodowej służby wojskowej w określonych jednostkach wojskowych (vide: art. 439 ust. 1 pkt 2 *ustawy ooO*). Wskazany dodatek nie przysługuje za „gotowość bojową”. Warunkiem jego przyznania jest pełnienie zawodowej służby wojskowej w jednostkach wskazanych w § 28 ust. 1 pkt 9 *rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 9 stycznia 2023 r. w sprawie dodatków do uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych (Dz. U. poz. 149, z późn. zm.)*. Przedmiotowym dodatkiem nie mogą być objęci żołnierze OT z uwagi na fakt, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 483 *ustawy ooO* takiego dodatku nie przewidują. Żołnierzom OT może być natomiast przyznany dodatek funkcyjny, dodatek za szczególne właściwości lub warunki służby wojskowej lub dodatek za gotowość bojową (vide: art. 480 ust. 1 *ustawy ooO*). Uwzględniając specyfikę, a tym samym różnice w zakresie pełnienia zawodowej służby wojskowej oraz terytorialnej służby wojskowej, nie dostrzega się podstaw do wdrożenia zmian w systemie dodatków dedykowanych żołnierzom OT w kierunku wskazanym w omawianym wystąpieniu.

4. Dodatek motywacyjny:

Wyrażając pogląd w zakresie „dodatku za wzorową opinię” należy wskazać, że w istocie mowa jest o dodatku motywacyjnym (art. 439 ust. 1 pkt 4 *ustawy ooO*). Dodatek motywacyjny został wprowadzony do obrotu prawnego wraz z wejściem w życie *ustawy z dnia 11 października 2013 r. o zmianie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1355)*. W wyniku powyższej nowelizacji rozbudowano art. 80 w ust. 1 o pkt 4, który określał następujące cechy tego dodatku:

- 1) uprawnieni do jego otrzymywania byli żołnierze pełniący służbę w korpusach podoficerów zawodowych i szeregowych zawodowych;
- 2) wprowadzone zostały dwie przesłanki, które musiały być spełnione kumulatywnie, by nabyć prawo do przedmiotowego dodatku:
  - a) uzyskanie w opinii służbowej oceny co najmniej dobrej,
  - b) posiadanie klasy kwalifikacyjnej w specjalności zgodnej z zajmowanym stanowiskiem służbowym.

W aktualnym stanie prawnym ustawodawca w art. 439 w ust. 1 w pkt 4 *ustawy ooO* zdecydował się na analogiczną konstrukcję dodatku motywacyjnego. Jednocześnie dokonał zniesienia klas kwalifikacyjnych, przez co zmodyfikował konstrukcję tego dodatku w ten sposób, że zrezygnował z jednej z przesłanek jego przyznawania. Natomiast kryterium posiadania określonej oceny z opinii służbowej (w aktualnym stanie prawnym co najmniej bardzo dobrej) oraz zakres podmiotowy żołnierzy uprawnionych do przyznawania tego dodatku pozostał bez zmian. W świetle przytoczonej argumentacji wątpliwości budzić mogłaby zatem kwestia objęcia omawianym dodatkiem również żołnierzy korpusu oficerów. Jak bowiem wskazano, od momentu wejścia w życie dodatku motywacyjnego, dedykowany był on jedynie dla żołnierzy korpusów szeregowych i podoficerów.

5. Opiniowanie służbowe:

Zgodnie z art. 127 ust. 1 i 2 *ustawy ooO* żołnierz zawodowy podlega corocznemu opiniowaniu służbowemu przez przełożonego. Ma ono na celu, oprócz oceny jego wywiązywania się z obowiązków na stanowisku służbowym lub wykonywania zadań, również:

- 1) ocenę jego kompetencji i predyspozycji;
- 2) ocenę jego postawy i zachowania poza godzinami służby;
- 3) wyznaczenie kierunków rozwoju zawodowego i określenie potrzeb szkoleniowych opiniowanego żołnierza.

Szczegółowy sposób i tryb opiniowania żołnierzy został określony w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie opiniowania służbowego żołnierzy (Dz. U. poz. 461). Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia, w ramach opiniowania służbowego opiniujący ocenia wywiązywanie się opiniowanego z obowiązków służbowych na stanowisku służbowym lub z zadań służbowych w przypadku opiniowanego pełniącego służbę w dyspozycji, a także oddelegowaniu, w tym m. in. według kryterium dyspozycyjności – z uwzględnieniem danych mających charakter informacyjny dotyczących liczby dni nieobecności.

Wskazać należy, że formularz opinii służbowej generowany jest z systemu ewidencji wojskowej. Przytoczone wyżej rozporządzenie nie przewiduje aktualizacji informacji dotyczących liczby dni nieobecności w formularzu, jednak wskazać należy, że liczba tych

dni ma charakter informacyjny i nie implikuje ograniczeń w stosunku do możliwych ocen z opiniowania służbowego.

Tym samym ustalenie ogólnej oceny opiniowanego żołnierza zawodowego leży w gestii opiniującego. Z tego względu za nieuzasadnione uważa się zarzuty stawiane przez żołnierzy zawodowych w kwestii nieprawidłowości przy ocenianiu nieobecności na skutek zwolnień lekarskich.

Wobec powyższego, nie można zgodzić się również z zarzutem stawianym przez żołnierzy zawodowych w kwestii trudności w rzetelnym opiniowaniu przez nowych przełożonych. Procedura ta została bowiem szczegółowo uregulowana przez prawodawcę, gdzie przewidziano system odwołań oraz możliwości weryfikacji przyznawanych ocen, który zapewnia żołnierzom skuteczną ochronę prawną w przedmiotowym obszarze działalności służbowej.

6. Świadczenie mieszkaniowe:

W 2024 r. Agencja Mienia Wojskowego dokonała analizy ceny najmu lokali mieszkalnych we wszystkich miejscowościach w poszczególnych garnizonach. Dla garnizonów, gdzie kwota świadczenia mieszkaniowego nie pokrywała 40% średniego kosztu najmu, zaproponowano podwyższenie współczynnika świadczenia mieszkaniowego do wysokości umożliwiającej pokrycie kosztów najmu co najmniej w tej wysokości. Dla garnizonu Łódź wysokość współczynnika została ustalona na poziomie 3,2, natomiast dla garnizonu Łask – 3. Zatem po uwzględnieniu stawki podstawowej 300 zł, wysokość świadczenia w garnizonie Łódź wynosi 960 zł, zaś dla garnizonu Łask – 900 zł. W konsekwencji na mocy *rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 października 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczenia mieszkaniowego oraz kosztów utrzymania miejsca zakwaterowania (Dz. U. poz. 1633)* od dnia 1 stycznia br. wzrosło świadczenie mieszkaniowe w 75 spośród 106 wszystkich garnizonów i wynosi od 630 zł do 1800 zł.

W 2026 r. planowane jest przeprowadzenie kolejnej analizy ceny najmu lokali mieszkalnych przez Agencję Mienia Wojskowego.

7. Odprawa mieszkaniowa:

Kwestie odprawy mieszkaniowej są niejednokrotnie podnoszone przez żołnierzy jako przyczyny odejść ze służby wojskowej. Przy okazji kolejny raz wyjaśnić należy, że w resorcie obrony narodowej nie są prowadzone prace, które zmierzałyby do ograniczenia lub pozbawienia obecnych uprawnień żołnierzy związanych z zakwaterowaniem i prawem do odprawy mieszkaniowej. Natomiast, obecne postulaty żołnierzy dotyczące wypłaty odprawy mieszkaniowej na umotywowany wniosek żołnierzy w trakcie czynnej służby wojskowej są przedmiotem analizy Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w tym pod kątem oszacowania skutków finansowych ewentualnych zmian prawnych dla budżetu państwa. Zwraca się też uwagę, że pełnienie zawodowej służby wojskowej przez żołnierzy charakteryzuje się dużą dyspozycyjnością. Z tego względu fakt zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w trakcie służby w zakresie wypłaty odprawy mieszkaniowej, w przypadku takich regulacji, nie powinny stanowić przesłanki braku zmiany miejsca

pełnienia służby wojskowej przez żołnierza, jeżeli takie byłyby, wynikające z charakteru tego zawodu, potrzeby Sił Zbrojnych.

8. Zabezpieczenia finansowe i mundurowe:

Odnosząc się do kwestii problematyki opóźnień w wypłacie należności związanych z akcją powodziową oraz służbą na granicy, w celu wyeliminowania potencjalnych opóźnień, wydano i przesłano do realizacji przez wojskowe oddziały gospodarcze, jednostki wojskowe pełniące ich funkcję oraz jednostki wojskowe pozostające na ich zaopatrzeniu finansowym:

- 1) wytyczne Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w sprawie ustalania prawa do diet żołnierzowi wykonującemu zadania służbowe polegające na uczestniczeniu w szkoleniach i ćwiczeniach, a także przebywającemu poza stałym miejscem pełnienia służby w związku z czasową zmianą postoju jednostki wojskowej lub wydzielonego pododdziału (dotyczące WZZ PODLASIE);
- 2) wytyczne Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w sprawie ustalania prawa do diet żołnierzowi realizującemu zadania w ramach Wojskowego Zgrupowania Zadaniowego POLLOGHUB;
- 3) polecenia terminowej realizacji wypłat należności osobowych.

Ponadto w trybie ciągłym monitorowano pozostałe obszary należności osobowych w kontekście terminowej realizacji wypłat, a także informowano jednostki wojskowe o zmieniającym się stanie prawnym dotyczącym należności osobowych (np. w związku z udziałem w akcji powodziowej).

Przechodząc do zagadnienia z obszaru zabezpieczenia mundurowego, które odnosi się do niezadowolenia żołnierzy z podkoszulek, należy wyjaśnić, że żołnierze otrzymują bieliznę letnią w ilościach i na okresy używalności określone w *rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie umundurowania i wyekwipowania żołnierzy zawodowych (Dz. U. poz. 1200, z późn. zm.)* oraz *rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 maja 2022 r. w sprawie umundurowania i wyżywienia oraz innych należności wydawanych żołnierzom niebędącym żołnierzami zawodowymi (Dz. U. poz. 1131, z późn. zm.)*. W wyniku zbierania doświadczeń oraz w celu zapewnienia dla żołnierzy bielizny letniej o optymalnych parametrach, opracowano nowy wzór bielizny, który wykonany jest z dzianiny bawełniano–poliamidowej, dwuwarstwowej w technologii bezszwowej (brak szwów bocznych) z zaznaczonymi strefami o różnej konstrukcji splotowej, zwiększającej właściwości odprowadzania wilgoci od ciała, co bez wątpienia przekłada się na większy komfort użytkowników (żołnierzy). W oparciu o obowiązujące procedury przeprowadzono testowanie bielizny, w ramach którego poddana została m. in. badaniom użytkowym i uzyskała pozytywną ocenę użytkowników. Nowy wzór bielizny został kupiony w 2024 r. w liczbie 100 tys. kpl. i obecnie wydawany jest żołnierzom. W 2025 r. planowany jest zakup kolejnych 225 tys. kpl. Zgłaszane problemy, podczas wizytacji przez pracowników Biura RPO, mogą wynikać z użytkowania jeszcze dotychczasowego wzoru bielizny, podlegającemu systematycznej wymianie.

9. Medale:

W odniesieniu do trybu uhonorowania medalami, należy podkreślić, że wnioskowanie o nadanie medali dla podległych żołnierzy i pracowników jest wyłączną prerogatywą dowódców jednostek wojskowych. Dowódca jednostki wojskowej przedkłada wnioski, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Medal Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny został uregulowany w *ustawie ooO* – art. 674-676, natomiast szczegółowy sposób i tryb jego nadawania został określony w *rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 września 2023 r. w sprawie Medalu Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny (Dz. U. poz. 2181)*. Jest on zaszczytnym odznaczeniem za długoletnią wzorową służbę lub pracę w Wojsku Polskim. Nadawany jest po co najmniej 5, 15, 25 latach – a nie w trybie wskazanym w piśmie. We wniosku są ujęte oceny z opinii służbowych z ostatnich dwóch lat, gdzie ostatnią oceną musi być ocena wzorowa (6) – jest to warunek sine qua non. Pod uwagę brane jest również uzasadnienie wniosku, w którym należy przedstawić ocenę całego przebiegu służby od ostatniego nadanego medalu.

Wobec powyższych wyjaśnień, trudno zgodzić się z zarzutami co do nieprawidłowości trybu nadawania przedmiotowego Medalu.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia wyrażam nadzieję, że uzna je Pan Rzecznik za wystarczające. Jednocześnie pragnę zapewnić, że wszelkie sprawy dotyczące pełnienia służby wojskowej przez żołnierzy, w tym sygnały o ewentualnych nieprawidłowościach oraz potrzeby środowiska wojskowego są na bieżąco analizowane i podejmowane są działania mające na celu poprawę warunków służby.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Obrony Narodowej

z up. Paweł Bejda

Sekretarz Stanu

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Wykonał: płk T. Sowa

tel.: 261-874-575

Informacja dotycząca przetwarzania danych osobowych

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 RODO tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, informuję Panią/Pana, że:

Administratorem danych jest Minister Obrony Narodowej z siedzibą w Warszawie, przy Al. Niepodległości 218.

Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym można się kontaktować poprzez pocztę elektroniczną na adres: iod@mon.gov.pl lub listownie na adres: Ministerstwo Obrony Narodowej Al. Niepodległości 218, 00-911 Warszawa, z dopiskiem „Inspektor Ochrony Danych”.

Dane osobowe będą przetwarzane w celu rozpatrzenia skargi lub wniosku na podstawie art. 6 ust. 1 lit c RODO (wypełnienie obowiązku prawnego), w związku z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego - dział VIII Skargi i wnioski.

Dane mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, a także innym podmiotom uprawnionym na podstawie przepisów prawa.

Dane nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowej. Dane będą przechowywane przez okres 5 lat zgodnie z obowiązującym w Ministerstwie Obrony Narodowej Jednolitym Rzeczowym Wykazem Akt.

Osobie, której dane dotyczą przysługuje prawo dostępu do danych osobowych, żądania ich sprostowania i ograniczenia przetwarzania, w przypadkach wymienionych w RODO.

W związku z tym, że przetwarzanie danych osobowych odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO, osobie której dane dotyczą nie przysługuje prawo do przenoszenia danych, ich usunięcia ani prawo do wniesienia sprzeciwu.

Osobie, której dane dotyczą przysługuje prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Podanie danych nie jest obowiązkowe, jednak jest warunkiem umożliwiającym rozpatrzenie skargi lub wniosku, co wynika w szczególności z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

W trakcie przetwarzania danych nie będzie dochodziło do zautomatyzowanego podejmowania decyzji ani do profilowania.